

cené dražby věřiteli úkojné právo v pořadí poznámky. Věřiteli, který není dosud v knihách, zajišťuje tato poznámka právo nabýti budoucně v jejím pořadí věcného, zástavního práva. Poznámkou se docílí, že materiálněprávní důsledky oněch poměrů a skutečností mohou býti uplatněny, kdo po jejich zápisu vstupuje do právního poměru k dotčenému knihovnímu právu. Nemůže však poznámka zahájení dražby nahraditi nedostatek včasného knihovního zajištění. Jen vklady a záznaky se nabývá věcných práv s výjimkou svrchu uvedenou. Knihovní zajištění ve smyslu § 265 zák. čís. 76/27 nemá význam širší, dlužno je ztotožňovati s právem zástavním a opačné vývody stěžovatelky nejsou ve shodě se zákonem. Jen pořadí vůči dalším věřitelům bylo poznámkou nucené dražby pro stěžovatelku docíleno, nikoli přednostního pořadí pro nedostatek včasného knihovního zajištění. Právě, aby privilegované pořadí bylo zachováno, je potřebí knihovního zajištění právem zástavním.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle ustanovení vládního nařízení ze dne 20. prosince 1927 č. 175 Sb. z. a n., kterým se provádí zákon ze dne 15. června 1927 čís. 76 Sb. z. a n. k § 284, děje se zajištění splatných daní na základě výkazu nedoplateků jednak podle ustanovení knihovního zákona, jednak uhrazovací exekucí, a to tím způsobem, že se provedou jen ony úkony uhrazovací exekuce, jimiž vymáhající věřitel nabývá zástavních práv na předmětu exekuce, tedy nucené zřízení zástavního práva na nemovitostech nebo zabavením movitého jmění. Stejně z ustanovení k § 265, odst. 3 téhož vládního nařízení vyplývá, že poznámku zahájení nucené dražby nelze považovati za knihovní zajištění ve smyslu § 265, odst. 3 cit. zákona, neboť v něm se ukládá berním úřadům povinnost nedoplatek knihovně zajistiti a mimo to pečovati o včasné zavedení reální exekuce, čímž se přesně rozlišuje knihovní zajištění od zahájení nucené dražby.

Čís. 15677.

Předpisy zákona čís. 329/21 Sb. z. a n. o uplatnění nároku na náhradu škody proti obecním funkcionářům platí i pro případy trestných činů.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1936, R I 1022/35.)

Žalující obec se na svém bývalém funkcionáři domáhá náhrady škody, kterou jí ten způsobil trestným činem (zpronevěrou), pro který byl vzat do vyšetřovací vazby. P r v ý s o u d žalobu pro tentokráte odmítl. R e k u r s n í s o u d uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí. D ů v o d y: První soud odmítl pro tentokráte žalobu usnesením, poněvadž povinnost k náhradě škody nebyla ještě pravoplatně ve správním řízení zjištěna. Vycházeje z tohoto právního názoru neměl první soud žalobu usnesením pro tentokráte odmítnouti, nýbrž rozsudkem pro

tentokráte zamítnouti. Druhý soud však nesdílí názor prvního soudu, který se zřetelem na § 5 zák. ze dne 12. srpna 1921 čís. 329 Sb. z. a n. se zabýval pouze otázkou, zda správní úřady již povinnost žalovaného k náhradě škody co do důvodu zjistily. Žalovaný jest pro zločin zpronevěry ve vyšetřovací vazbě, pro čin, z něhož jest vyvozován žalobní nárok. Bylo ponecháno prvnímu soudu, aby podle vlastního uvážení posoudil, zda v civilním sporu, s nímž zároveň jest vedeno trestní řízení, chce rozhodnouti sám také o důvodu nároku, či zda chce vyčkati výsledek trestního řízení, a tudíž zda chce procesní řízení přerušiti. Civilní soudce může i sám posouditi trestnost činu žalovanému za vinu klade-
ného, civilní nárok podle tvrzení zakládajícího, a zjistiti, pokud mu to jest prostředky civilního řízení možno, a může je přerušiti, ale nemusí. K zamítnutí (ne odmítnutí) žalobní žádosti pro tentokráte není pro zavedené trestní nebo správní řízení příčiny, poněvadž by jimi mohlo býti odůvodněno jen přerušení řízení před prvním soudem. Předpis § 5 zákona čís. 329/21 Sb. z. a n. stanoví povinnost k náhradě škody obecního funkcionáře při porušení ustanovení § 5 (1, 2), nezmiňuje se však o postupu správních úřadů v případě jednání funkcionáře poškozujícího obecní finance podle všeobecného trestního práva stíhatelného, poněvadž jest pak použití ustanovení trestního zákona a trestního řádu, jakož i civilního soudního řádu. § 16, odst. 6 zák. čís. 329/21 Sb. z. a n. neobsahuje zvláštní ustanovení při spáchání trestného činu obecním funkcionářem ke škodě obecních financí, nýbrž obsahuje jen samozřejmý poukaz na to, že stanovení promlčecí lhůty nederoguje ustanovení o promlčení podle všeobecného trestního zákona. Druhý soud neshledává v tomto omezujícím ustanovení obsaženém ve vedlejší větě důvod k domněnce, že zákonodárce chtěl vyhraditi rozhodnutí o shora jmenovaných trestných činech obecního funkcionáře správním úřadům. Podle § 268 c. ř. s. jest civilní soudce, je-li rozhodnutí závislé na důkazu a připočtení trestného jednání, vázán obsahem o tom vydaného pravoplatně odsuzujícího výroku trestního soudu. Podle všeobecně zastávaného názoru prvního soudu nemohl by však civilní soudce sám v případě takového výroku ještě rozhodnouti o výši škody, nýbrž musil by vyčkati ještě rozhodnutí správního úřadu o důvodu nároku. Ve skutečnosti nebylo třeba dalšího vysvětlení o tom, že v případě odsuzujícího trestního nálezu jest otázka o důvodu civilněprávní povinnosti s konečnou platností rozhodnuta. Názor prvního soudu by byl správný jenom, kdyby byl proti obecnímu funkcionáři vznesen nárok z jeho veřejné činnosti (provinění, o nichž má rozhodnouti nikoli trestní soud, nýbrž dozorcí úřad obce). S všeobecným názorem napadeného usnesení, že soud má vždy vyčkati rozhodnutí správního úřadu, nelze souhlasiti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Názoru rekursního soudu, že ustanovení § 5, odst. 4 a 5 zák. ze dne 12. srpna 1921 čís. 329 Sb. z. a n. se nevztahují na případy, když obecní funkcionář poškodil obec při vedení obecního hospodářství finančního trestným činem, nelze přisvědčiti. Uvedený zákon neobsahuje ustano-

vení, z něhož by bylo lze usuzovati, že by zákonodárce při úpravě § 5, odst. 4 a 5 l. c. nebyl býval pomýšlel také na trestné činy, a nelze to také vyčísti z důvodové zprávy (tisk čís. 2784, str. 25, 26). § 16, odst. 6 uvedeného zákona se obírá ovšem přímo otázkou promlčení odpovědnosti obecních funkcionářů a předpisuje, že stanovená tam kratší doba promlčecí se nevztahuje na případ trestného činu, avšak právě okolnost, že na tuto výjimku zvláště bylo pomýšleno, ukazuje k tomu, že všeobecná ustanovení uvedeného zákona o postupu při uplatňování nároku na náhradu škody proti obecním funkcionářům se vztahují také případy trestných činů (srov. také rozh. čís. 10485 Sb. n. s.), neboť jinak by této zmínky v § 16, odst. 6 vůbec nebylo bývalo třeba. Poukaz k § 268 c. ř. s. nedopadá, poněvadž nejde tu o vázanost civilního soudu odsuzujícím výrokem soudu trestního, nýbrž o úpravu řízení při řešení otázky povinnosti k náhradě škody. Došlo-li by k rozporu odsuzujícím výrokem soudu trestního a výrokem správního úřadu dohlédacího, byl by ovšem soud civilní vázán výrokem správního úřadu, poněvadž bylo by míti za to, že tato otázka byla upravena speciálním zákonem pozdějším odlišně od pravidla § 268 c. ř. s. (§ 9 obč. zák.). Nesprávný jest také názor, že první soud za předpokladu, že jeho právní názor by byl správný, měl žalobu zamítnouti jako předčasnou, nikoli ji odmítnouti pro tentokráte. Podle stálé judikatury nejvyššího soudu (srov. na příklad rozh. čís. 6706 a 4797 Sb. n. s.) jest v případech vymáhání škody, již utrpěla obec nesprávným vedením finančního hospodářství, pořad práva vyloučen, dokud dohlédací úřad nerozhodl pravoplatně o povinnosti dotčeného obecního funkcionáře k náhradě škody, a nelze ani soudní řízení až do rozhodnutí správního úřadu přerušiti (Sb. n. s. čís. 6331). Správně proto první soud žalobu pro tentokráte odmítl.

Čís. 15678.

Pořad práva, je-li žalován řidič vojenského letadla na náhradu škody přivoděnou hrubou nedbalostí, pro kterou byl vojenským soudem odsouzen podle § 702 voj. trest. zák.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1936, R I 1400/36.)

Žalobce se domáhá náhrady škody, která prý mu byla způsobena žalovaným jako řidičem vojenského letadla hrubou nedbalostí, pro kterou byl žalovaný vojenským soudem odsouzen podle § 702 voj. trest. zák. (srážka vojenského letadla s povozem patřícím žalobci). První soud vyhověl námitce nepřípustnosti pořadu práva žalobu odmítl. Rekursní soud této námitce nevyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nejde tu o škodu, která byla způsobena služebním výkonem žalovaného, nýbrž o škodu, kterou žalovaný při takovém výkonu způsobil trestným činem, takže nárok na náhradu škody, opřený o tyto právní